

Uzaktan Eğitimle Öğrenim Gören Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencilerinin Programa İlişkin Görüşleri¹

Opinions Regarding the Programa of Graduate Students in Educational Administration in Distance Education

İbrahim GÜL²

İ. Bakır ARABACI³

Geliş Tarihi: 01.12.2017 / Düzenleme Tarihi: 29.03.2018 / Kabul Tarihi: 29.03.2018

Özet

Teknoloji, eğitim sisteminde bir takım gelişmelere neden olmuştur. Bunlardan birisi de bireylerin uzaktan eğitimidir. Uzaktan eğitim ile geniş kitlelere eğitim götürülmesi mümkün olmuştur. Uzaktan eğitim, yaşam boyu öğrenmeyi de kolaylaştıran bir öğretim yaklaşımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan eğitimin yararlarına rağmen kendisine göre sorunları bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı uzaktan eğitimle öğrenim gören Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans öğrencilerinin programa ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Ondokuz Mayıs Üniversitesi, uzaktan eğitim yolu ile Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans programında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Gönüllü olarak araştırmaya katılan 19 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcılara konuyla ilgili dört soru sorulmuş ve cevapları yazılı olarak kaydedilmiştir. Araştırmanın kuramsal kısmı literatür taranarak oluşturulmuştur. Araştırma bu haliyle nitel bir çalışmadır. Uygulama kısmıyla ilgili olarak görüşme formuyla toplanan bilgiler betimsel ve içerik analizlerine tabi tutulmuştur. Önce bütün görüşmelere birer numara verilerek görüşleri kodlanmıştır. Görüşme formunda yer alan kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur. Bunlar yorumlanarak bazı sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucuna göre; öğrenciler devam zorunluluğu olmadığı için bu programı tercih etmektedirler. Ayrıca katılımcılar, tezsiz yüksek lisans programından tezli yüksek lisans programına geçişin kolaylaştırılmasını istemektedir. Programın değerlendirilmesine yönelik sekiz tema tespit edilmiştir. Bunlar: sorun yok, sınavlar, kayıt, iletişim, öğretim elemanı, canlı dersler, yazılı kaynak ve doküman ile dönem projeleridir. Bu sonuçlara dayalı olarak ilgililere bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Uzaktan eğitim, eğitim yönetimi, eğitim sorunu

Abstract

Technology is caused some improvements in the education system. One of them is the distance education of the individuals. With distance education it has been possible to train a large number of people. Distance education emerges as a teaching approach that facilitates life-long learning. Despite the benefits of distance education, it has problems as well. The aim of this research is to reveal the views of the students of the Master of Education in Nonprofit Management who are studying distance education. The research group of the study is students from Ondokuz Mayıs University, Master of Science in Educational Administration Program of Distance Education. 19 students who voluntarily participated in the research are interviewed. Semi-structured interview form used by researchers. Participants were asked four questions about the topic and their answers were recorded in writing. The theoretical part of the research is created by searching the literature. This is a qualitative study. Information gathered through the interview form regarding the application part is subjected to descriptive and content analysis. First, all the interviewers are given a number and their views are coded. The codes in the interview form were put together and the themes were created. Some results were tried to be reached after they were interpreted. Students prefer this program because they do not have an attendance requirement. Based on these results some suggestions were made. Seven themes for evaluating the program have been identified. These: no problem, examinations, registration, communication, teaching staff, live lessons, written sources and documents and term projects.

Key words: Distance education, education management, educational problem

1. Giriş

Günümüzde teknolojik ilerlemeler, nüfus artışı, eğitime ayrılan kaynakların sınırlı olması gibi nedenler, uzaktan eğitim uygulamalarını gündeme getirmiştir. Uzaktan eğitim, geleneksel eğitimin istenmeyen ve eksik yanlarını tamamlayan bir öğretim biçimidir. Öğrencilerin, eğitim kurumuna devam etmesine gerek olmadan ve özellikle çalışan bireylerin kendilerini geliştirmelerine olanak sağlayan bir öğretim şeklidir. Ondokuz Mayıs Üniversitesinde bu öğretim biçimi, uzaktan eğitim

¹ Çalışma 19–21 Ekim 2017 tarihinde yapılan 8. Uluslararası Eğitim Yönetimi Forumunda (EYFOR–8) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

E-Posta: igul@omu.edu.tr

³ Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

E-Posta: bakirarabaci@hotmail.com

(UZEM) olarak nitelendirildiğinden, bu tanımlama kullanılmıştır. Bazı üniversitelerde, lisansüstü eğitim programları uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Eğitim yönetimi yüksek lisans programları, öğretmen ve okul yöneticilerinin kendilerini geliştirmelerine olanak sağlayan ve onlara yöneticilik bilgi ve becerileri kazandıran programlardır. Tezli ve tezsiz olarak açılan programlardan, tezsiz programlarda ALES puanının aranmaması bu programları cazip kılmaktadır. Yüksek Öğretim Kurulunun 2016 yılında çıkarmış olduğu yönetmelikle yapılan değişiklikle, tezli programlara geçişi mümkün kılan bu tür programlara öğretmenlerin ilgisi artmıştır (YÖK, 2016). Birçok üniversite tarafından bu tür programlar açılmakla birlikte, bu tür programlarda ne tür problemler yaşandığına ilişkin araştırmalar sınırlıdır (Kışla, Sarsar, Arıkan vd.,2010; Gürbüz, 1999; Aytaç, 2002:Antalyalı, 2004; İşman, 2011). Bu çalışmanın bu konuda bir boşluğu dolduracağı umulmaktadır.

1.1. Uzaktan Eğitim

Sistemleri değişime zorlayan nedenler çeşitli olmakla beraber, bunlardan birisi de teknolojidir. Teknoloji, geleneksel eğitim-öğretim sürecini değiştirerek, yeni öğretim biçimlerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bunlardan birisi de bireylerin uzaktan eğitimdir. Uzaktan eğitim ile geniş kitlelere eğitim götürülmesi mümkün olmuştur. Uzaktan eğitim, yaşam boyu öğrenmeyi de kolaylaştıran bir öğretim yaklaşımı olarak karşımıza çıkmaktadır. En yalın haliyle uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrenciler arasında iki yönlü iletişimin teknoloji aracılığı ile uzaktan sağlandığı eğitimdir (Yeniad, 2006: 37). Başka bir anlatımla, uzaktan eğitim, öğrenci danışmanlığı ve başarısının gözetilerek korunması, öğrenme materyalinin gösterilmesi ve öğretmenlerin sorumluluk alarak oluşturduğu bir ekiple, aynı zamanda kendi kendine çalışma şeklinin sistematik olarak düzenlenmesine dayalı bir eğitim şeklidir (Kaya, 2002).

Başka bir tanıma göre, uzaktan öğretim geleneksel öğrenme-öğretme yöntemlerinin sınırlılıklarından dolayı, sınıf içi etkinliklerin yürütülmesinin mümkün olmadığı durumlarda, eğitim etkinliklerini planlayan ve uygulayanlarla öğrenciler arasında iletişimin, özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla sağlandığı bir öğretim biçimidir (Alkan, 1981: 59). Böyle bir öğretim, teknolojik donanım yanında bu teknolojiyi etkili kullanacak personeli gerektirir. Portway ve Lane'e (1994) göre; uzaktan eğitim kavramı, coğrafik olarak farklı ortamlarda sürdürülen, öğretim elemanı, öğrenci ya da öğrencilerin öğretme ve öğrenme durumlarını kapsar. Böyle bir eğitim-öğretim faaliyetinin sürdürülmesi daha çok elektronik aygıtlara ve basılı materyallere bağlıdır (Akt. Keegan, 1996).

Uzaktan eğitimin ortaya çıkışı 1800'lü yıllara kadar uzanır (Akdemir, 2011). Bu yıllarda İsveç Üniversitesinde, hanımlara mektupla kompozisyon dersleri verilmiştir. İzleyen yıllarda, 1892 yılında Chicago Üniversitesinde, ilk mektupla eğitim yapan bir bölüm açılmıştır. Türkiye'de ilk uzaktan eğitim çalışmaları, Dewey'in "Öğretmen Eğitimi Raporu'na" dayanır. Türk Eğitim Sisteminde ilk uzaktan eğitim çalışmaları, "Mektupla Öğretim" ile başlatılmıştır (İşman, 2011). Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, "Mektupla Öğretim Merkezi" kurulmuş ve bir süre sonra bu merkez, müdürlük olarak düzenlenmiştir. 1975 yılındaki YAY-KUR eğitimleri de uzaktan eğitim uygulamalarıdır. Bunu 1975 yılında Açık Üniversite kurulması izlemiş ve 1981 yılında Anadolu Üniversitesine bağlı Açık Öğretim Fakültesi kurulmuştur (Arar, 1999: 26). Açık Öğretim Fakültesi, Türkiye'de halen faaliyetlerini sürdürmektedir.

Böyle bir elektronik ortam Web olarak nitelendirilir. Web siteleri yazı, resim, ses, animasyon gibi pek çok yapıdaki verilere kompakt ve etkileşimli bir şekilde ulaşmayı sağlayan hiper ortam sistemidir (Oral, 2007: 181). Böyle bir ortamda, eğitim zaman ve mekândan bağımsız olarak yürütülür. Öğretim ve sunum aracı olarak bilgisayar kullanılır. Web tabanlı öğretim, bilginin bilgisayar ağları ile öğrenciye ulaştırıldığı öğretim biçimidir (French, 1999: 10). Kısaca, uzaktan öğretimde, web teknolojisi, HTTP protokolüne dayanır ve HTML, web tarayıcısı, URL gibi hizmetlerden yararlanılarak yürütülür.

Uzaktan öğretimi zorunlu kılan nedenler vardır. Bu nedenler arasında, nüfus artışına paralel olarak eğitim talebinin karşılanamaması, sınıfların kalabalık olması, araç-gereç eksikliği, bireysel farklılıklar, bilginin giderek artması ve öğretim hizmeti verilecek kitlenin dağınık olması gösterilebilir. Başka bir ifadeyle, hem ulusal hem de uluslararası alanda bilgi teknolojilerine duyulan ihtiyaç artmaktadır. Bu bakımdan bu teknolojiyi kullanacak ve geliştirecek bireylerin yetiştirilmesi önem kazanmıştır (Çavaş ve Adıgüzel, 2001). Günümüzde uzaktan eğitimi zorunlu kılan nedenlerden birisi de hayat boyu öğrenmedir. Artık hızla değişen bir dünyada, bireylerin kendisini yeni gelişmelere hazırlaması zorunlu hale gelmiştir. Uzaktan eğitim, eğitimde fırsat eşitliğini sağlar, gençler ve engelliler, çeşitli nedenlerle okula gidemeyenler, farklı konularda kendisini yetiştirmek ve geliştirmek isteyen herkes için uzaktan eğitimin yararlı olduğu söylenebilir (Yıldız, 2004: 2001).

Açık öğretim ile uzaktan eğitim kavramları birbirine karıştırılmamalıdır. Açık öğretimde eğitim kurumu, öğrencilerin coğrafi, sosyal ve zaman kısıtlamalarını göz önünde bulundurarak, daha esnek ve yaygın eğitim politikaları uygular. Uzaktan eğitim programında ise, bir örgün öğretim kurumu, mevcut ders programını kampüs dışında (ev, ofis, öğrenme merkezleri) iletişim araçlarından yararlanarak gerçekleştirir. Açık öğretim kapsamında yapılan eğitimde, uzaktan eğitim teknikleri kullanılabilir veya kendi kendine öğrenme yanında yüz yüze eğitim destekli karma eğitimli uygulamalarına yer verilebilir (Bayam ve Aksoy, 2002: 171).

Uzaktan eğitim çalışmaları, planlı ve programlı olarak yürütülen ve iletişim teknolojileri tarafından desteklenen bir eğitimdir. Uzaktan eğitimin dört temel unsuru şunlardır (Özarlan, 2008: 56):

1. Devlet kurumları aracılığı ile biçimsel bir eğitim imkânı sunulur. Öğrenci başarılı olduğu takdirde diploma ve sertifika alma şansına sahiptir.
2. Öğretim elemanları ve öğrenciler farklı zaman ve mekânlarda bir araya gelebilirler.

3. Hem eş zamanlı hem de ayrı zamanlı olarak yapılabilir.
4. Kaynaklar arasında bağlantı kurulmasını sağlar. Böylece bütçe, iletişimin planlanması daha kolay gerçekleştirilir.

Uzaktan öğretimde, öğrenen ve öğreten arasında bir mekân farklılığı bulunmaktadır. Öğretim merkezine uzak bir yerde çalışan veya görev yapan kişiler, yüz yüze yapılan eğitime katılmaya zaman bulamazlar. Uzaktan eğitimi cazip kılan hususlardan birisi budur. Böyle bir durumda eğitim elektronik ortamda verilir ve öğrenciler çevrimiçi olarak derse katılırlar. Yapılan araştırmalar (Geçer ve Dağ, 2012; Pereira vd. 2007; Ruiz, Mintzer, ve Leipzig, 2006), çevrimiçi öğretim programlarına katılan öğrencilerin en az geleneksel sınıflardaki öğrenciler kadar derslere katılmaktan memnun olduklarını göstermektedir (Akt. Yolcu, 2015).

Uzaktan eğitiminin yükseköğretim alanında sağladığı yararları şöyle sıralamak mümkündür (Odabaş, 2003: 8–9; Usun, 2006: 19):

1. Gelişen ve gelişmekte olan ülkelerin yaşam boyu öğrenme ihtiyaçlarını karşılar.
2. Kişilere bireysel öğrenme olanağı ve onların kendilerini geliştirmelerine imkân sağlar.
3. Öğrenme ve öğretme sürecinde (yaş, ortam, yöntem) bakımından esneklik sunar.
4. Çalışanlara, işlerini devam ettirerek eğitim alma imkânı sunar.
5. Geniş kitlelere ulaşıldığında ucuz bir eğitimidir. Mesajların gönderilmesinde fırsat eşitliğinin sağlandığı bir öğretim biçimidir.
6. Öğrencilere en kaliteli üniversitelerde, kırsal kesimde olanlara eğitim alma fırsatı sağlar.
7. Özel eğitime ihtiyaç duyan bireyler için oldukça yararlı bir eğitim biçimi olarak görülür.

Bilgisayar ve internetin yardımıyla sunulan ve değişik formatlarda veri aktarımına ve iletişime olanak sağlayan, bireylere internet aracılığıyla verilen eğitim, yükseköğretimde oldukça popüler hale gelmiştir (Akdemir, 2011: 71). Buna benzer uygulamalarının yükseköğretimin bütün kademelerinde ve farklı disiplinlerinde yaygınlaştığı görülmektedir. Uzaktan eğitimin kullanılacağı önemli alanlardan birisi de hizmet içi eğitim uygulamalarıdır. Özellikle eğitim sektöründe, öğretmenlerin görevlerini aksatmadan sürdürebilmeleri ve hizmet içi eğitime ayrılan parasal kaynakların sınırlı olması, maliyeti düşük ancak etkili olabilecek öğrenme yaklaşımlarının kullanılmasını zorunlu kılmaktadır (Orhan ve Akkoyunlu, 1999: 136). Böyle bir eğitim yöntemi ile yabancı dil eksikliği ve kaynakları kısıtlı olan okullara eşit şans vermek amacıyla daha yoğun biçimde uygulanabilir. Öğretimi yaygın olmayan dillerin öğretiminde de uzaktan eğitimden yararlanılabilir (Adıyaman, 2002: 425). Ancak uzaktan eğitim ile ilgili dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Bu hususlar şöyle özetlenebilir (Aslan, 2011):

Eğer kalitesiz şekilde yürütülürse, Türkiye'nin gelecek 50 yılını olumsuz etkileyebilir (çünkü diplomalarda uzaktan eğitim yazmıyor). Öğrenciden alınan ücretlere, kullanılan içeriğin telif haklarına dikkat edilmeli ve bunların hukuka uygunluğu araştırılmalıdır. Uzaktan eğitimde, standartlar oluşturulmalı ve bütün üniversitelerin bu standartlara uyması temin edilmelidir. Üniversiteler, tecrübelerini paylaşabileceği portallar oluşturarak güzel uygulamalar örnek alınmalıdır. Uzaktan eğitim yapan üniversiteler, sürekli olarak hologram, mobil öğrenme vb. yeni teknolojileri izlemelidir. Uzaktan öğretimin önemli problemlerinden birisi öğrencilerde isteklendirme eksikliği yaratmasıdır. Yüz yüze öğretim ile motivasyon sağlanabilse de bu sefer okula devam etme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu olumsuzluğu harmanlanmış öğrenme ile gidermek mümkündür (Yolcu, 2015: 256).

Eğitim, hizmet sektörü içinde yer almaktadır. Günümüzde her geçen gün öğretilmesi ve öğrenilmesi gereken bilgiler artarken, eğitim-öğretime ayrılan kaynaklar gittikçe azalmaktadır. Bu bağlamda düşünüldüğünde, öğretim masraflarının daha az bütçe ile karşılanması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Uzaktan eğitim, buna benzer sorunları aşmak için düşünülmeleri gereken bir öğretim biçimidir (Arslantaş, 2014: 60). Bu öğretim yoluyla öğrencilere İnternet üzerinden dersler verilmekte, alt yapısı olan üniversiteler tarafından farklı alanlarda, yüksek lisans ve doktora programları düzenlenmektedir. Ayrıca lisans ve lisansüstü düzeyde proje ve tez danışmanlıkları İnternet üzerinden yürütülmektedir. Böylece öğrencilerin okula gelmesine gerek kalmamaktadır. Günümüzde internet teknolojileri, uzaktan eğitimde aşağıdaki eğitim uygulamalarında başarıyla kullanılmaktadır (Kaya, 2002: 221):

1. Öğrencilere İnternet üzerinden farklı düzeylerde dersler verilmektedir.
2. Yüksek lisans ve doktora öğrencileriyle İnternette tartışmalı ders ortamları düzenlenmektedir.
3. Öğrencilerin tez danışmanlıklarını İnternet üzerinden başarılı bir şekilde yürütülmektedir.

1.2. Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Programı

Günümüzde eğitime olan ilgi gittikçe artmaktadır. Lisans mezunu öğrencilerin fazla olması ve bunların iş bulamaması, bireyleri lisansüstü programlara yönlendirmektedir. Lisansüstü eğitim, dört yıllık lisans programları üzeri ve belirli bilim dallarında uzmanlaşmaya imkân sağlayan eğitim olarak tanımlanabilir (Turgut, 1987). Eğitim Bilimleri Enstitülerince yürütülen yüksek lisans programlarının temel amacı, eğitimin niteliğini artırmaya yönelik bilimsel çalışmalar yapmaktır. Bunun yanında, öğretmenlerin kendilerini geliştirme ve eğitim yöneticiliği alanında kendilerini yetiştirme olarak özetlenebilir. Okul yöneticiliğine atanmada, yüksek lisans yapanlara ek puan verildiği uygulamalara yer verildiği durumlarda bu programlara ilgi artmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013).

Eğitim yöneticiliği yüksek lisans programları tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülmektedir. Yükseköğretim Kurulunun almış olduğu karara göre, üniversiteler iletişim teknolojilerine dayalı olarak, öğretim elemanı ve öğrenciler aynı mekânda olmaksızın, bilgi ve öğretim faaliyetlerini planlayıp yürüteceği lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilirler (Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK], 2016). Eğitim yöneticiliği yüksek lisans programlarının tezli programlarına öğrenci alınması belli koşullara bağlanmıştır. Yüksek lisans programı için en az ikisi profesör ve/veya doçent unvanına sahip olmak üzere üniversite kadrosunda asgari üç öğretim üyesi bulunmalıdır (Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK], 2016). Belirtilen koşulu birçok üniversite sağlamadığından, tezsiz yüksek lisans programlarına olan ilgi giderek artmaktadır. Öğrencileri tezsiz programlara yönelten sebeplerin başında ALES puanı koşulu gelmektedir. Tezli yüksek lisans programlarına kaydolabilmek için ALES puanının yüksek olması gerekmektedir. Özellikle lisans eğitimi sözel alanlarda tamamlayan adaylar, ALES matematik ve mantık sorularını cevaplamada dezavantajlı bir durumda olduklarından, eşit ağırlıklı puanları düşmektedir. Bu sebeple adayların tezli programlara kayıt yaptırmaları zorlaşmaktadır.

Öğrencileri uzaktan eğitim programlarına yönelten nedenler arasında, adayların öğretmen olarak çalışıyor olmaları yer almaktadır. Öğretmen veya idareci olarak görev yapan adayların yüz yüze eğitim yapılan kurumlara devam etmeleri neredeyse imkânsız olup, bu adaylar genellikle uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programlarını tercih etmektedir. Tezsiz programları cazip hale getiren başka bir önemli sebep ise tezsiz programlardan tezli programlara geçiş imkânı sağlanmasıdır. Bu yetki üniversitelerin senatolarına bırakılmıştır (Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK], 2016). Tezsiz programlardan tezli programlara geçişte üniversitelerin alacağı kararlar önem kazanmaktadır. Her üniversitenin istediği ALES puanı ile tezsiz yüksek lisans ders ortalaması aynı mıdır? Yoksa üniversiteler bu programlara öğrenci çekmek için bir yarışa girmekte midir? Aşağıda bu sorulara cevap olması bakımından, birkaç üniversitenin karşılaştırılması yapılmıştır.

Tablo 1. Üniversitelerin Tezsizden Tezliye geçiş ALES ve Yüksek Lisans Ortalamaları

Üniversitenin adı	ALES puanı	Akademik ortalama	Yabancı Dil Puanı
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	70	85	İstenmiyor
Marmara Üniversitesi	60	85	İstenmiyor
Sakarya Üniversitesi	55	Belirtilmemiş	50
Okan Üniversitesi	55	75	60
Arel Üniversitesi	55	Belirtilmemiş	İstenmiyor

Tablo 1’de, üniversitelerin ALES puanlarına bakıldığında bir farklılık göze çarpmaktadır. Ancak en düşük ALES puanının 55 ve genellikle özel üniversiteler için geçerli olduğu görülmektedir. Akademik ortalamalar bakıldığında, bazı üniversitelerde akademik puanın belirtilmemiş olduğu, bazı üniversitelerin yabancı dil puanı istediği görülmektedir. Bu üniversitelerin geçiş kontenjanları arasında da farklılıklar olduğu görülmektedir.

Yüksek lisans programlarının kalitesini artıran önemli faktörlerden birisi de öğretim üyesi kadrosudur. Programda görevli öğretim üyesi sayısı kadar, bunların alanla ilgili olması önem taşımaktadır. Tablo 2’de bazı üniversitelerin öğretim üyesi dağılımı verilmiştir.

Tablo 2. Çeşitli Üniversitelerde Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Sayısı

Üniversitenin adı	Prof. Dr.	Doç. Dr.	Yrd. Doç. Dr.
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	-	1	3
Adnan Menderes Üniversitesi	1	1	3
Sakarya Üniversitesi	-	1	2
Okan Üniversitesi	2	-	1
Mustafa Kemal Üniversitesi	-	-	2

Tablo 2’de öğretim üyelerinin dağılımına bakıldığında bir dengesizlik olduğu görülmektedir. Ayrıca kadrosu kendi üniversitesinde olmasına rağmen başka üniversitelerde görevli öğretim üyeleri bulunmaktadır. Bu bakımdan bu sayılar bazen yanıltıcı olabilmektedir.

Uzaktan eğitim veren üniversitelerin UZEM (Uzaktan Eğitim Merkezi) alt yapılarının da iyi olması gerekir. Öğrencilerin kolay erişebileceği ve iletişimin kesintisiz devam ettiği bir alt yapının bulunması önemlidir. Ayrıca sistemde öğrencilerin kolaylıkla şikâyetlerini iletebileceği linklere sahip olmalıdır. Sistemi yöneten kişilerin bu konuda bilgi ve beceri sahibi olmaları da önemlidir. UZEM ile ilgili bazı önemli hususları şöyle özetlemek mümkündür:

1. Dersler için hazırlanmış olan notlar detaylı PDF formatında hazırlanmış olmalıdır. Hazırlanan notlar, telif haklarına uygun hazırlanmış olmalıdır.
2. Derslere ilişkin çekimlerin süresi, kalitesi ve bunlara erişimin kolay olmalıdır.
3. Canlı derslere katılımı yüksek olmalı ve canlı derslerin verimli geçmesi sağlanmalıdır.
4. Derslere ilişkin yapılacak değerlendirmelerin objektif olarak yapılması ve bunların sonuçlarının kısa bir süre içinde duyurulması gerekir.
5. Uzaktan Eğitim Merkezi ile Eğitim Bilimleri Enstitüsü arasında bir uyumluluk olmalıdır.

1.3. Amaç

Bu çalışmanın amacı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Uzaktan Eğitim Programı, Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Programına kayıtlı öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin bu programı tercih etme nedenleri nelerdir?
2. Öğrenciler bu programdan memnun mudur?
3. Öğrenciler, uzaktan eğitim programı nasıl değerlendirmektedir?
4. Öğrencilerin, uzaktan eğitimle yürütülen Eğitim Yönetimi yüksek lisans programına yönelik beklentileri nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, uzaktan eğitimle öğrenim gören eğitim yönetimi yüksek lisans öğrencilerinin programa ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik nitel bir çalışmadır. Nitel çalışmalar herhangi bir olguya ilişkin bütüncül anlayış ancak çoklu bakış açıları yoluyla elde edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 28). Bu araştırmanın konusuna uygun olan bu model seçilmiştir. Nitel araştırmalar, ürünlerden ya da çıktılardan daha çok süreç ile ilgilenmektedir. Dolayısıyla nitel araştırmalarda anlamlar önem taşımaktadır (Merriam, 1988: Akt. Yılmaz ve Altinkurt, 2011).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2016–2017 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ), Uzaktan Eğitim Merkezine (UZEM) kayıtlı bulunan 19 öğrenci oluşturmaktadır. Bu programa kayıtlı öğrenci sayısı 63 olup, bu öğrencilerden gönüllü olarak araştırmaya katılan 19 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere ait demografik bilgiler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3 Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler

No	Cinsiyeti	Branşı	M. Kıdem	No	Cinsiyeti	Branşı	M. Kıdem
1	Erkek	Öğretmen	10	11	Kadın	Öğretmen	8
2	Erkek	Öğretmen	11	12	Kadın	Öğretmen	11
3	Kadın	Öğretmen	8	13	Kadın	Öğretmen	11
4	Erkek	Öğretmen	12	14	Kadın	Öğretmen	11
5	Kadın	Öğretmen	10	15	Erkek	Okul Md.	15
6	Erkek	Öğretmen	10	16	Kadın	Öğretmen	13
7	Kadın	Öğretmen	15	17	Erkek	Öğretmen	12
8	Kadın	Md. Yrd.	12	18	Erkek	Öğretmen	12
9	Erkek	Öğretmen	13	19	Kadın	Öğretmen	10
10	Kadın	Öğretmen	13				

Tablo 3'te görüşmeye katılan öğrencilerin çoğunluğunun cinsiyetinin kadın (%57), branşlarının çoğunlukla öğretmen (%89), mesleki kıdemlerinin ise 8-15 yıl arasında değiştiği görülmektedir. Başka bir anlatımla kıdemi 10 yıldan fazla olan öğretmenlerin (%89) çoğunlukta olduğu anlaşılmaktadır.

2.3. Çalışmanın Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri, katılımcılarla yüz yüze görüşülerek elde edilmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu hazırlanmadan önce literatür taranmış ve önceki araştırma sonuçlarına bakılmıştır. Görüşme formunun kapsam ve görünüş geçerliliği açısından alanında Doçent ve Yardımcı Doçent olan iki uzmanın görüşlerinden faydalanılmıştır. Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans öğrencilerinden gönüllü olarak görüşmeye katılmak isteyenlere, aşağıdaki sorular sorulmuş ve konuya ilişkin görüşlerini yazmaları istenmiştir. 1)Bu programı seçme nedeniniz nedir? 2)Programdan memnun musunuz? 3)Eğitim programına ilişkin değerlendirmeleriniz nedir? 4)Programdan beklentileriniz nelerdir?

2.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmadan elde edilen veriler, hem betimsel hem de içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz derinlemesine analiz gerektirmeyen, içerik analizi elde edilen verilerin daha yakından incelenmesini ve bu verileri açıklayan temalara ulaşmayı gerektirir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 89). İçerik analizinde, birbirine benzeyen belli kavramlar kodlanmış ve bunlardan birbirleriyle ilişkili olanlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur (Neuman, 2012: 663). Yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanan verilerden bir kısmı betimsel analize tabi tutularak doğrudan alıntılar yapılmıştır. Derinlemesine analiz gerektiren durumlarda içerik analizi yapılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, öğrencilerin bu programı tercih etme ve memnun olup olmadıklarına ilişkin görüşlerine ilave olarak bu programı nasıl değerlendirdikleri ve programdan beklentilerine yönelik görüşlerine yer verilmiştir.

3.1. Öğrencilerin Bu Programı Seçme Nedenleri

Öğrencilerin bu programı seçme nedenlerine ilişkin görüşleri Tablo 4'te verilmiştir:

Tablo 4. Öğrencilerin UZEM Eğitim Yönetimi Programını Seçme Nedenleri

Alt temalar	f	%
Kendimi geliştirmek	5	25
Devam zorunluluğu olmaması	4	20
Uzaktan eğitim olması	4	20
Milli Eğitimde yükselmek	2	10
Öğretim elemanlarının canlı ders vermesi	2	10
ALES şartı aranmaması	2	10
Devlet memuru olmam, zaman açısından uygun	1	5
Samsunlu olmam	1	5

Tablo 4'te öğrencilerin UZEM ile Eğitim Yönetimi yüksek lisans programını tercih etmelerine yönelik görüşlerine bakıldığında, "kendini geliştirme", "devam zorunluluğu olmaması" ve uzaktan eğitim olması" gibi nedenler ön sıralarda yer almaktadır. Bunlara ilaveten, Milli Eğitimde yükselme, dersleri evden takip edebilme ve ALES şartının olmaması programın tercih nedenleri arasında yer almaktadır.

Bazı katılımcıların UZEM Eğitim Yönetimi yüksek lisans programını tercih etmelerine ilişkin görüşleri aşağıda yer almaktadır:

Eğitim Bilimleri Enstitüsünde ders veren hocalarımızın canlı dersler aracılığıyla ders veriyor olması. Bu derslere canlı olarak katılıyor olmamız ve yüksek lisans öğrenimine devam ederken devam zorunluluğunun olmaması (K 2).

Bin öğrencisi olan bir okulda idareci olarak görev yapmaktayım. Kendimi geliştirmek MEB ile yükselmek ve bulunduğum ilde eğitim fakültesi olmadığından dolayı UZEM'i tercih ettim (K 6).

Sinop'ta ikamet ediyorum ve Samsun iki saatlik mesafede. Fakat gerek eşimin işi dolayısıyla gerekse 2 yaşındaki bebeğim olması sebebiyle haftalık gidiş geliş yapabilmem mümkün değildi. Bu anlamda uzaktan eğitim ile yüksek lisans yapabilmek benim için iyi bir fırsattı (K 10).

3.2. Katılımcıların programdan memnun olup-olmadıkları

Katılımcıların programdan memnun olup olmadıklarına ilişkin görüşler Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların programdan memnun olup olmadıkları

Alt temalar	Katılımcılar
Evet, memnunuz	1, 2, 3, 4,5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Hayır, memnun değilim	-

Tablo 5'te katılımcıların görüşlerine bakıldığında tamamının programdan memnun oldukları görülmektedir. Katılımcılar kapalı uçlu soruya evet yanıtını vermişlerdir.

3.3. Öğrencilerin Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Programına İlişkin Değerlendirmeleri

Öğrencilerin, "Eğitim Yönetimi" yüksek lisans programına yönelik değerlendirmeleri Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Programına İlişkin Değerlendirmeleri

Ana Tema	Alt Temalar	f	%
Sorun Yok	Gidişattan memnunuz	7	36
	Bir eksiklik ile karşılaşmadım	4	21
	Gayet iyi güncellenerek devam ettirilmeli	3	15
	Bir sorun yok	1	5
Sınavlar	Sınavların bir güne sıkıştırılmaması	5	26
	Derslerin sonunda bir deneme sınavı yer almalı	2	10
	Derslerin bitmesiyle finaller arası çok yakın olmamalı	2	10
	Sınav soruları yoruma dayalı olduğu için notumu kestiremiyorum	1	5
	Ara sınav süreleri bazı dersler için yeterli olmuyor	1	5
	Canlı dersleri izleyenler ile ezber yapıp dersleri geçenler ayrıt edilmeli	1	5

	Sunum gibi kendimizi ifade edecek etkinlikler olmalı	1	5
	Finallerde sınav görevlileri farklı uygulamalar yapıyor	1	5
	Akademik takvim ve sınav tarihlerinde sürekli değişiklikler oluyor	1	5
Kayıt	Ders kayıt ve para yatırmada aksaklıklar yaşıyorum	2	10
	Programın duyurusu yapılırken istenen bilgiler açık ve net değil	1	5
İletişim	UZEM' ulaşmak için çaba sarf ediyorum	2	10
	Vaktinde dönüt alamıyorum	1	5
	Duyurular sağlıklı gelmiyor, muhatap bulamıyorum	1	5
	Eğitim süresince bilgi mesajı almadım	1	5
	Akıllı telefonlarla derslerle ilgili ve diğer bilgilendirmeler yapılabilir	1	5
	İletişim ağının sağlıklı kurulmalı ve teknik alt yapının sağlam olmalı	1	5
Öğretim Elemanı	Destek ekibi bizi azarlar şekilde tepki veriyor	1	5
	Hocalar her öğrenciye yeterli zaman ayıramıyor	1	5
Canlı Dersler	Hocalara aktardığımız sorunlar çözüme kavuşuyor	1	5
	Bazen ses ve görüntü kalitesi bozuluyor	7	36
	Sistem iyi yönetilerek daha çok öğrencinin girmesi sağlanmalı	1	5
	Canlı dersler üç gün yerine beş güne yayılmalı	1	5
Yazılı Kaynak ile Doküman	Ders notlarında dil ağır, sadeleştirilebilir	1	5
	Notlar kitap haline getirilip düzenli bir şekilde verilebilir	3	15
	PDF notlar birkaç hafta önceden sisteme yüklenebilir	1	5
	PDF notları haftalık yüklenmekten ziyade sürekli açık olmalı	1	5
	Harici kaynaklar önerilmeli	1	5
Dönem Projesi Hazırlama	Sistemde film, kitap, makale gibi farklı dokümanlar olmalı	1	5
	Fikrim yok	2	10
	Bir sorun yok	2	10
	Dönem projeleri niye bitirme tezi olarak kabul edilmeli	2	10
	Dönem projesi hazırlanmayla ilgili bire bir canlı ders saatleri konabilir	2	10
	Ayda canlı olarak bir ders işlenmeli	1	5
	TEOG sınavına denk geldiği için sağlıklı bir konu seçimi yapamıyorum	1	5
	Dönem projesi hazırlanmasıyla ilgili video ve slayt hazırlanabilir	1	5
	Verileri analizi ve SPSS kullanımı konusunda dersler konulmalı	1	5
	Konu seçiminde zorlandım	1	5
Hocalarımız yoğun olduğu için birebir çalışma imkânı yok	1	5	
Dönem projeleri ve sınavlar beni çok zorluyor	1	5	

Tablo 6'da katılımcıların, uzaktan eğitimle yapılan eğitim yönetimi programına yönelik değerlendirmelerine yönelik alt temalar birleştirilerek 8 ana tema oluşturulmuştur. Bunlar; sorun yok, sınavlar, kayıt işleri, iletişim, öğretim elemanı, canlı dersler, yazılı kaynak ve dokümanlar ile dönem projeleri şeklindeki temalarıdır. Katılımcılar, bir sorunun olmadığını, gidişattan memnun olduklarını belirtmektedir. Katılımcılar, sınavların bir güne sıkıştırılmasını sorun olarak belirtirken, derslerin sonunda bir deneme sınavı yer almasını istemektedir. Katılımcılar, ders kaydı yaptırırken ve para yatırmada aksaklık yaşadığını dile getirmektedir. Ayrıca farklı biçimlerde olmak üzere iletişime ilgili sorunlar olduğunu belirtmektedir. Öğretim elemanlarına yönelik olumlu görüşler olduğu gibi, öğrencilere fazla zaman ayrılmadığı yönünde yakınmalar bulunmaktadır. Katılımcılar, ses ve görüntü kalitesinin bozulmasından şikâyetçidir. Yazılı kaynaklara yönelik olarak notların kitap haline getirilmesini istemektedir. Dönem projeleriyle ilgili olarak, projenin tez olarak kabul edilmesi, proje hazırlanmasıyla ilgili canlı ders konulması görüşleri ön plandadır.

Tüm katılımcıların görüşlerine yer vermek, çalışmanın yazım boyutunu aştığı için katılımcıların eğitim yönetimi yüksek lisans programına yönelik değerlendirmelerine yönelik görüşleri arasından bazı çarpıcı görüşlere aşağıda yer verilmektedir:

Finalleri tek günde beş derste sınav yapılması öğretim açısından sağlıklı bulmuyorum. ...Derslerin işleniş, akademik kadro ve ders dokümanları yeterli ve hocalarımız gayet iyi sunuyorlar.... Ders bitiminden hemen sonra değil de bir hafta sınavlara hazırlık süresi konulabilir. ...PDF notlarında anlatım çok ağır, anlaşılması zor, anlatım bozuklukları var... Canlı ders haftanın beş gününe yayılabilir... (K3)

Vaktinde dönüt alamamak, asıl bağlanmam gereken kişiye ulaşamamak, bağlandığımız kişilerin pek bir şey bilmiyor olmaları, hocaların her öğrenciye kaliteli zaman ayıramaması....Tezsiz yüksek lisans yapan bizlerin önü açılmalı, tezliye geçebilmek için ALES puanı 60'a düşürülmeli, doktora yaparak kendimizi geliştirmeliyiz....programın daha geliştirilmesini ve değerli hale gelebilmesini bekliyoruz...PDF notlarının her yıl güncellenmesi iyi olacaktır....Dönem projesini resmen bir tez gibi hazırlıyorum..... (K7).

Sistemin daha iyi yönetilmesi ve öğrencilerin derslere daha aktif katılımlarının sağlanması...Ders içerikleri gayet güzel...derslerin daha verimli geçmesi için öğrenci katılımının daha fazla olması....canlı derslerle ilgili bir sorun yaşamadım...dönem projeleri hazırlama aşamasında hocalarımız çok yoğun olduğu için birebir çalışma ve paylaşım yapma imkanı olmadı....(K14).

3.4. Öğrencilerin UE Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Programına Yönelik Beklentileri

Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans programından beklentileri Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Programından Beklentileri

<i>Alt Temalar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Tezliye geçiş için koşullar biraz daha yumuşatılmalı	3	15
Bize hatıra kalacak çanta, cüzdan, kalem vs verilmeli	3	15
Görüşlerimize daha fazla önem verilebilir	2	10
İmkânı olanlara yüz yüze eğitime katılma fırsatı verilmelidir	1	5
Burada yapılan güzel çalışmaların seminerlerde ele alınması	1	5
Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerinin önü açılmalı	1	5
Bu eğitimi tamamlayanlar panellerde bir araya getirilmeliler	1	5
Diplomaya UZEM ibaresi yazılmamalı	1	5
Dönem projesinin tezliiden farkı yoktu tezli diploması almalıyız	1	5
Mezunlar kongre, panel gibi konulardan bilgilendirilmeli	1	5
Öğrencilerin yüz yüze tanışmaları sağlanabilir	1	5

Tablo 7’de katılımcıların eğitim yönetimi yüksek lisans programından beklentilerine bakıldığında, bu programı bitirdikten sonra kendilerine hatıra bir eşyanın (kalem, çanta, cüzdan gibi) verilmesini istemektedir. Frekansı yüksek bir diğer görüş ise tezliye geçiş koşullarının yumuşatılmasıdır. Diğer görüşler sırasıyla, görüşlerine daha fazla önem verilmesi, imkânı olanlara yüz yüze eğitim verilmesi, diplomaya uzaktan eğitim yazılmaması, öğrencilerin yüz yüze tanışmalarının sağlanması şeklindedir.

4. Tartışma

Uzaktan eğitim yoluyla eğitim yönetimi yüksek lisans programında lisansüstü eğitim yapan öğrencilerin programa yönelik görüşleri birlikte değerlendirildiğinde, katılımcıların bu programı tercih etme nedenleri, “kendini geliştirme”, “devam zorunluluğu olmaması” ve “uzaktan eğitim imkânı olması” şeklinde sıralanmaktadır. Katılımcılar, dersleri evden takip edebildiklerini belirtmektedir. “ALES şartının aranmaması” görüşler arasında yer almaktadır. Katılımcıların böyle bir programı tercih etme nedenleri mantıklı gerekçelere dayanmakta olup, çalışan kişiler için uzaktan eğitimin önemini ortaya koymaktadır. Zaten uzaktan eğitim programlarının gayesi budur. Başka bir deyişle, çalışan insanların sürekli olarak eğitim imkânlarından yararlanmalarını temin etmektir. Özer (1990), Arat ve Bakan (2011) ve Varol’un (2002) yaptığı çalışmalarda da benzer bulgulara ulaşılmıştır.

Görüşmeye katılan öğrencilerin tamamı bu programda öğretim görmekten memnun olduklarını dile getirmişlerdir. Yani bu programı severek ve isteyerek tercih etmişlerdir. Bulgular, Antalyalı, 2004 ve İşman’ın (2011) bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların yüksek lisans programını değerlendirmelerine yönelik kırk dört alt temadan sekiz ana tema oluşturulmuştur. Bu temalar, (1) sorun yok, (2) sınavlar, (3) kayıt işleri, (4) iletişim sorunları, (5) öğretim elemanları, (6) canlı dersler, (7) yazılı kaynak ve dokümanlar, (8) dönem projesi hazırlamadır. Katılımcılar, sınavların bir güne sıkıştırılmasını istememektedir. Ayrıca kayıt ve para yatırmada sorun yaşanmaktadır. Katılımcılar, UZEM’e ulaşmada zorun yaşadıklarını ve vaktinde dönüt alamadıklarını belirterek iletişim sorunları olduğunu dile getirmektedir. Ayrıca, öğretim elemanlarından memnun olduklarını, öğretim elemanlarının her öğrenciye yeterli zaman ayıramadığını ifade etmektedir. Canlı derslere yönelik en önemli şikâyet konusunu, “ses ve görüntü kalitesinin bozulması” oluşturmaktadır. Katılımcılar, notların kitap haline getirilmesini, notların zamanında sisteme yüklenmesini ve bunların güncellenmesini istemektedir. Katılımcılar ayrıca dönem projelerinin nasıl hazırlanacağına ilişkin canlı ders saatlerinin olmasını, projelerin tez olarak kabul edilmesini istemektedir. Öte yandan bazı katılımcılar, konu bulmada ve analiz yapmada zorluk yaşadıklarını belirtmektedir.

Katılımcılar, genel olarak programla ilgili bir sorun olmadığını dile getirmektedir. Elde edilen bulgular, uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programının önemli sayılabilecek bir sorun olmadan devam ettiğini göstermektedir. Benzer bulgular, Gürbüz (1999) ve Aytaç’ın (2002) çalışmalarında yer almaktadır. Katılımcıların sınavlarla ilgili sorunları olmakla birlikte, sınavlar iki güne yayıldığında kalacak yer sorunu ortaya çıkmaktadır. Katılımcıların, sınavla ilgili diğer yakınmaları ve kayıt esnasında yaşanan olumsuzluklar ortadan kaldırılabilir. Katılımcıların yaşadığı iletişim sorunlarının araştırılması önemli görülmektedir. Katılımcıların canlı derslerde karşılaştığı ses ve görüntü kalitesinin bozulması, kendi bağlantılarının iyi olmamasından kaynaklanabilir. Kışla, Sarsar, Arıkan vd. (2010) tarafından yapılan bir çalışmada uzaktan eğitimde buna benzer sorunların yaşanabileceği dile getirilmektedir. Katılımcılar, yazılı kaynakların kitap haline getirilmesini talep etmektedir. Bu mümkün olmakla birlikte, getireceği maliyet ve bunun öğrenciye yansımaları göz ardı edilmemelidir. Bilgiç ve Tüzün (2015), web tabanlı uzaktan eğitimde, teknik altyapının ve doğru teknolojinin ve kullanılan yazılım ve sistemlerin seçimi ve teknik sorunlara anlık çözüm getirilmesinin önemine dikkat çekmektedirler. Elde edilen bulgular, bu konuda daha önce yapılan çalışmaların bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Katılımcılar, eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans programından bazı beklentileri olduğunu dile getirmişlerdir. Bunlar “tezliye geçiş olanaklarının yumuşatılması” ve “üniversitenin kendilerine bir hatıra vermesiyle” ilgilidir. Katılımcılar ayrıca,

“görüşlerine daha çok önem verilmesini” istemektedir. Katılımcıların makul beklentilerinin karşılanması yönünde çabalar artırılabilir. Ancak tezliye geçiş koşulları esnetildiğinde, böyle bir uygulamanın niteliği düşüreceği de gözden uzak tutulmamalıdır.

Sonuçlar ve Öneriler

Uzaktan eğitimle eğitim yönetimi yüksek lisans programına devam eden öğrencilerin programa yönelik görüşleri birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin bir işte çalışıyor olmaları, devam zorunluluğu olmaması, kendilerini geliştirmek istemeleri ve ALES şartının olmaması gibi nedenlerle bu programı tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin yüksek lisans programına yönelik değerlendirmeleri sekiz tema altında ele alınmıştır. Bu temalar: sorun yok, sınavlar, kayıt, iletişim, öğretim elemanları, canlı dersler, yazılı kaynak ve dokümanlar ile dönem projesi hazırlamadır. Öğrencilerin sınavlar, iletişim, öğretim elemanları, canlı dersler, kaynaklar ve dönem projesi ile ilgili bazı sorunları bulunmaktadır. Bunlar çözümlenebilir sorunlardır. Bazı bağlantı sorunlarının kaynağı öğrencilerin kendi sistemlerinden kaynaklanabilir. Diğer sorunların giderilmesinde UZEM'e önemli sorumluluklar düşmektedir. Öğrencilerin önemli bir kısmı sorun olmadığını bildirmişlerdir.

Öğrencilerin en önemli beklentisi, tezli yüksek lisans programına geçişin biraz daha kolaylaştırılmasıdır. Başka bir beklenti ise üniversitenin kendilerine anı niteliğinde bir hediye vermesidir ki karşılanabilir niteliktedir.

Bu sonuçlara dayalı olarak uzaktan eğitimin gittikçe yaygınlaştığı günümüzde, öğrencilere daha kaliteli bir eğitim vermek üniversitelerin en önemli görevi olmalıdır. Bunun etkili olarak yerine getirilebilmesi için öğrencilerin beklentilerinin karşılanmaya çalışılması, bazı konularda öğrencilerin fikirlerinin alınarak planlama yapılması önerilmektedir. Uzaktan eğitimle eğitim veren başka üniversitelerde de benzer araştırmaların yapılarak sonuçlarının karşılaştırılması yararlı olacaktır.

Kaynakça

- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4, 420–425.
- Akdemir, O. (2008). Teaching In Online Courses: Experiences Of Instructional Technology Faculty Members. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 9(2). 97–108.
- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde Uzaktan Eğitim, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(2), 69–71.
- Alkan, C. (1981). *Açık Üniversite Uzaktan Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Antalyalı, Ö. L. (2004). *Uzaktan Eğitim Algısı Ve Yöneylem Araştırması Dersinin Uzaktan Eğitim İle Verilebilirliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Arar, A. (1999). Uzaktan Eğitimin Tarihi Gelişimi, Uzaktan Eğitim Uygulama Modelleri Ve Maliyetleri, *Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu bildiriler kitabı* içinde (ss. 25-28). Ankara Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı, 15-16 Kasım 1999.
- Araç, T ve Bakan, Ö. (2011). Uzaktan Eğitim Ve Uygulamaları, *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14 (1-2), 363-372.
- Arslan, M. (2011). Ulaknet 2011 Çalıştayı Uzaktan Eğitim Sunumu, V. *ULAKNET Çalıştay ve Eğitimi Sunumu*, (ss.1–39) Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon (15–18 Mayıs) Tübitak Ulakbim
- Arslantaş, T. (2014). Uzaktan Eğitim, Uzaktan Eğitim Teknolojileri Ve Türkiye'de Bir Uygulama, 15 Temmuz 2017 tarihinde <http://www.tankutaslantas.com/wp-content/uploads/2014/04/Uzaktan-E%C4%9Fitim-Uzaktan-E%C4%9Fitim-Teknolojileri-ve-T%C3%BCrkiyede-bir-Uygulama.pdf> adresinden erişildi.
- Aytaç, V. (2002). *İnternet Destekli Uzaktan Eğitim ve Öğretim Teknolojisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Bayam, Y. ve Aksoy, M., S. (2002). Türkiye'de Uzaktan Eğitim ve Sakarya Üniversitesi Uygulaması, *SAU Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 169–175.
- Çavaş, B. ve Huyugüzel, P. (2001). Web Destekli Eğitim: Teletop Yaklaşımı, *I.Uluslararası Eğitim Teknolojisi Sempozyumu ve Fuarı*, Sakarya Üniversitesi.
- French, D. (1999). *Preparing For Internet Based Learning, Internet – Based Learning: An Introduction And Framework for Higher Education and Business* (Editör: D. French, C. Hate, C. Johnson, G. Farr), Stylus, Virginia.
- Geçer, A., ve Dağ, F. (2012). Bir harmanlanmış öğrenme tecrübesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 425–442.
- Gürbüz, T. (1999). *A Comparison Of Student – Teachers' Attitudes Toward Computers In Online and Traditional Computer Literacy Courses: Acase Study*. Unpublished Master Thesis. The Middle East Technical Universty, The Institute of Social Sciences, Ankara.
- İşman, A. (2011). Uzaktan Eğitim, 4.Baskı, Ankara: Pegem Akademi
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. (1. Basım) PegemA Yayıncılık. Ankara.
- Keegan, D. (1996). *Foundations of Distance Education* (3rd Ed.) New York, NY: Routledge.
- Kışla, T, Sarsar, A, Y.D. Meşhur, E., Şahin, M. ve Kokoç, M (2010). Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemlerinde Karşılaşılan Problemler, *e Journal of New World Sciences Academy*, 5(1), 1-18.
- MEB (2013). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumu Yöneticileri Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği, *Resmi Gazete*: 4 Ağustos 2013, sayı: 28728.
- Odabaş, H. (2003). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim Ve Bilgi Ve Belge Yönetimi Bölümleri, *E-prints in Library and Information Science*. 17(1), 22-36..
- Oral, B. (2007). *Uzaktan Eğitim, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (Ed. Ö.Demirel, E. Altun).Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Orhan, F. ve Akkoyunlu, B. (1999). Uzaktan Eğitim Yaklaşımında Temel Eğitim I. Kademe Öğretmenlerinin Video Destekli Hizmetçi Eğitimi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 16 (17), 134 – 141.
- Özarslan, Y. (2008). Uzaktan Eğitim Uygulamaları İçin Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri, *İnet-tr'08 XIII Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri* kitabı içinde. (ss. 55–60). Ankara.
- Özer, B., (1990), Uzaktan Eğitim Sisteminin Evrensel Yapısı, Kurgu: *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İletişim Bilimleri Dergisi*, 8, 569-594.
- Pereira, J. A., Pletguezuelos, E., Meri, A., Molina-Ros, A., Molina Thomas M. C., ve Masdeu, C. (2007). Effectiveness of Using Blended Learning Strategies for Teaching and Learning Human Anatomy. *Medical Education*, 41(2), 189-195.
- Ruiz, J. G., Mintzer, M. J., ve Leipzig, R. M. (2006). The Impact of E-Learning in Medical Education. *Academic Medicine*, 81(3), 207-212.

- Turgut, M. F. (1987). Eğitimde Lisansüstü Eğitim, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 1- 9.
- Usun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yeniad, M., (2006). *Uzaktan Eğitimde Kullanılmak Üzere Web Tabanlı Bir Portal Yazılımı Geliştirme*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Yıldız (2004). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Konya: Atlas Kitabevi.
- Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2011). Göreve Yeni Başlayan Özel Dershane Öğretmenlerinin Kurumlarındaki Çalışma Koşullarına İlişkin Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 635-650.
- Yolcu, H. (2015). Harmanlanmış (Karma) Öğrenme ve Uygulama Esasları, *Jasss, The Journal of Academic Social Science Studies, International Journal of Social Science*, 33, 255–260.
- YÖK (2016). Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği, *Resmi Gazete*: 20 Nisan 2016, sayı: 29690
- YÖK (2016). Lisansüstü Eğitim-Öğretim Programı Açılması ve Yürütülmesine Dair İlkeler, 15.7.2017 Tarihinde http://www.Yok.Gov.Tr/Web/Guest/Icerik/-/Journal_Content/56_INSTANCE_Rehf8b1sfyrx/10279/13282424 adresinde erişildi.
- Varol, N., (2002). Uzaktan Eğitimde E-Pedagoji, *Türkiye Bilişim Derneği 19. Bilişim Kurultayı*, 15.7.2017 tarihinde <http://www.nurhayatvarol.com/dosyalar/makaleler-pdf/4UKS/8.pdf> adresinden erişildi.

Summary

Distance education is widely used today. Distance education is a distance education between teachers and students via two-way communication via technology. In this context, many universities hold postgraduate programs with distance education. Educational administration is carried out in two ways; master's programs are thesis and non-thesis programs. Opening a thesis requires certain criteria. Universities that cannot fulfil these criteria prefer mostly distance education graduate programs. When the literature is examined it is seen that similar researches have been made but limited. The purpose of this research is to reveal the opinions of the students of the master of education in non-thesis education who are studying distance education.

The research is a qualitative study aimed at revealing the views of the graduate students of educational administration who are studying distance education. The study group of the study is composed of students who are studying in the program of non-thesis master of education management, who are studying at Ondokuz Mayıs University. 19 students voluntarily attended the meeting. The semi-structured interview form developed by the researchers was used in the research. Before the interview form was prepared, the literature was searched and the results of previous research were examined. In terms of scope and appearance validity of the interview form, the views of two experts who were Associate Professor and Assistant Professor in the field were utilized. Descriptive and content analysis were used in analysing the research findings. Each researcher was coded by giving a number. The views of each interviewer are summarized in chart. By direct citation from some interviewers, the striking views on the topic are conveyed exactly.

The research findings are covered under four headings. These topics include: reasons why students prefer this program, whether the students are satisfied with this program, the evaluations of the students about the distance education program and the expectations of the students from the program. When we look at the reasons why students choose this program, they mostly reported that they preferred this program mainly because of "self-improvement", "no obligation" and "having distance education". All of the participants in the interviews expressed their satisfaction with teaching in this program. Nine themes were created by bringing together codes for evaluating students' graduate programs. These; no problems, examinations, registration jobs, communication, teaching staff, live lessons, written sources and documents, and term projects. The majority of the students stated that they were not a problem and they were happy to go. Nevertheless, they expressed some problems in some cases. While students do not want to have their exams tightened to a day, they want to have a test at the end of the course. Some students have stated that they are having trouble registering and depositing money. They point out that there are problems with communication, in different forms. There are complaints that there are positive opinions on the teaching staff and those students do not have much time left. A significant number of students have complained about the deterioration of sound and image quality. Some students want long pdf notes to be made into books. In relation to the term projects, the students are asked to accept the project as a thesis and to prepare a lecture on the project preparation. When we look at the problems of the students, it can be said that they are mostly solvable. They pointed out that there is some expectation from the graduate program of students' management of education. The other is the "softening of the possibilities of transitional possession." Another requirement of the students is that "the university gives them a souvenir". Furthermore, students are asked to "pay more attention to their views". Some of the students' expectations were seen as affordable. In order to increase the effectiveness of such programs, it has been proposed to fulfil the responsibilities of everyone and to make comparisons with studies conducted at other similar universities.